

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An nulla maior sit Caritas quam eius qui animam pro amico ponit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

et vitam eius vobis: de quo dictum est: Deus est, qui operatur in vobis & velle. Certum est nos facere cum facimus, sed ille facit ut faciamus, prebendo vires efficacissimas voluntati, qui dicit: Faciam, ut in iustificationibus meis ambuletis, & iudicia mea abseruetis & faciatu. Cum dicit, faciam ut faciatu: quid aliud dicit, nisi, auferam a vobis cor lapideum, unde non faciebatu. & dabo vobis cor carneum, unde faciatu: Et hoc quid est, nisi auferam cur durum, unde non faciebatu, & dabo vobis cor obediens unde faciatu: ille facit ut faciamus, cui dicit homo, pone Domine castodiam ori meo: hoc est dicere, fac ut ponam castodiam ori meo: quod beneficium Dei iam fuerat consecutus, qui dixit: posui ori meo custodiam.

Qui ergo vult facere Dei mandatum & non potest, iam quidem habet voluntatem bonam, sed adhuc parvam & inualidam: poterit autem, cum magnam habuerit & robustam. Quando enim martyres magna illa mandata fecerunt, magna vig. voluntate, hoc est, magna charitate fecerunt: de qua charitate ipse Dominus ait, Maiorem hac charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Unde & Apostolus dicit: Qui diligit proximum legem implevit: nam non adulterabis, non homicidium facies, non furaberis, non concupisces; & si quod aliud est mandatum, in hoc sermone recapitulatur; Diliges proximum tuum sicut teipsum: Dilectio proximi malum non operatur, plenitudo ergo legis, dilectio.

VERSUS II.

Hec locutus sum vobis: ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur.

QUESTIO I.

Quod gaudium, & quomodo impleatur?

S. 1. Gaudium duplici modo intelligitur. Nam Christi gaudium est in discipulis, gaudet enim eos fructum facere, mandata seruare. Itaque gaudium in vobis interpretatur gaudium de vobis, sicut dicitur sibi pater in filio complacere, alij gaudio illo discipulos gaudere censent; ut Chryostomus, Euthymius. Nec multo aliter Leontius, qui in discipulis tale gaudium esse existimat, quale in Christo est. Magna occasio gaudendi, ut quibus omnia aduersa ad salutem profint, & gaudij materiam suppeditent. Crescit indes hoc gaudium donec in aeterna gloria consummetur. Magnus Christi affectus in eo ostenditur, quod de se se is, sed ad vitam electis se gaudere dicat, illis etiam gaudij suadeat, ita & Matth. 5. & Paulus Phil. 4.

Ideo vero praeceptum est additum de dilectione: nam praecipua gaudiorum causa est inter caros dilectio, adeo ut nec inter impios sine amicitia vlla vitae futurae esse possit.

VERSUS 12. &c.

Hoc est praeceptum meum, ut diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.

QUESTIO I.

An nulla maior sit caritas, quam eius qui animam pro amico ponit?

S. 1. Syrus habet: Nulla maior est caritas, quam ut quis animam ponat pro amico. Particulam quam multi omittenda censent. Maiorem habuisse caritatem qui dicitur exillimant, qui pro inimicis animam posuit. Verum recte respondent communiter, Christum etiam Adams Conzen in Euang. Tom. II.

pro amicis animam posuisse, cum pro inimicis mortuus est; amicos enim hic Dominus appellat, qui diliguntur, etsi vicissim non ament, nec digni sint, qui diligantur, sed quos gratuito amore, beneficis que prosequitur benefactor. Amici quia diliguntur, inimici, quia odertur.

S. 2. Non esse vlla supererogationis opera sectarij efficere conantur ex verbis Christi. [Si namque non est maior caritas, quam illius, qui animam ponit, vel pro Dei gloria, vel proximo salutem, & hoc tamen est in praecepto, non potest quicquam maius esse.]

Respondet. Quamuis maius opus esse non possit, quam animam ponere, non ideo tamen effici, non posse esse minus aliquod opus non praeceptum. Magnum opus erat, quod Paulus ab Illyrico vsque Euangelium impleuerat, ut praeceptum illi erat. *Va enim,* inquit, *mibi si non euangelizauero.* Quod autem sine sumptu Euangelium posuerit, id supererogationis erat: Nam praecelatum erat factum, nec a Deo mandatum. Talia vero opera supererogationis vocamus. Nonnulli existimant in martyrio non iustificari quemquam ex opere operato. Nam caritatem iam habet, antequam animam ponit, ipsa autem caritate iustificatur, nam caritas iustitia est, & magna caritas magna iustitia, ut docet Augustinus. Bellarminus tamen l. 1. de sacramentis c. 6. In ipso martyrio infundi caritatem ex opere operato docet. Ut si quis rapiatur ad necem pro Christo subeundam, non caritate Dei, sed metu gehennae, vel spe caelestis praemij, cum hoc ipso quod patitur iustificari, ac proinde illi caritatem infundi censet.

VERSUS 16.

Non vos me elegistis: sed ego elegi vos, & posui vos: ut eatu, & fructum afferatis; & fructus vester maneat: ut quodcunque petieritis patrem in nomine meo, det vobis. Hec mando vobis, ut diligatis inuicem.

QUESTIO I.

De qua electione loquatur?

S. 1. Legit eos ad apostolatam, & ad vitam aeternam, non tamen electi ad honorem apostolatus, etiam electi sunt ad vitam aeternam. Iudas enim excidit. De electione ad apostolatam Chryostomus, Cyillus, Leontius, Theodoretus, Thomas interpretantur. Augustinus vero etiam de electione ad vitam aeternam. Quocirca vtrunque haec electio complectitur. Ad apostolatam electi erant, ut abeuntes fructum plurimum ferrent, & fructus eorum maneret. Cum addit, elegisse ut quicquid petierint in nomine suo, impetrent satis insinuat etiam electionem ad vitam aeternam. Hoc enim & petierant & petebant, atq; hoc est, quod ait se eos delegisse de mundo, mundum eos odisse. Vtrique electioni commune est, ut nulla praecesserit in apostolis causa, sed gratuita sit, neque enim illi ante Christum elegerant, ut Euangelium promulgarent, neque ut ei seruirent, nisi postquam eos Dominus elegit, & eorum praeueniens voluntatem mouit, ut vtrunque vellent. Cum vero ipsos elegerit ut abeuntes fructum ferant, zeli Christiani admonet, ut vltro se ingerant, & doceant, non expectent, donec aduocentur. Positi enim ad hoc sunt ut fructum faciant. Optime Theophylactus: *οεις τιν ιουρα πατερος ηυ υιου: ο πατηρ ηεωργου, ο υιος υβυ δεικου ται ηεωργου.*

Electio ad apostolatam, & ad vitam.

Christi dei.

Christus mortuus pro inimicis.